

Rola koordynatora dyscyplin w NCN

Narodowe Centrum Nauki okrzepło już nieco w systemie finansowania nauki w Polsce. Oficjalnie zainaugurowało działalność w marcu 2011 r. W czasie kilkunastu minionych miesięcy przyjęło niemal szesnaście tysięcy wniosków o finansowanie od polskich naukowców, przyznając im blisko dwa tysiące grantów, opiewających na kwotę niemal 650 milionów złotych.

Każdy złożony w NCN wniosek musi przejść tę samą ścieżkę, aby otrzymać finansowanie. Obsługę administracyjną wniosków zapewnia zespół Biura NCN, który zajmuje się również organizacją prac zespołów ekspertów oceniających wnioski.

W strukturze Narodowego Centrum Nauki za obsługę konkursów oraz projektów odpowiadają przede wszystkim Dział Badań Naukowych i Rozwoju Naukowców oraz Zespoły Koordynatorów Dyscyplin, wspierane przez Zespoły do spraw Współpracy Międzynarodowej, Analiz i Ewaluacji oraz Kontroli. Rozliczaniem projektów badawczych zajmuje się Dział Finansowo-Księgowy, a rozwiązywaniem problemów prawnych – Zespół Radców Prawnych. Pozostałe zadania wypełniają Dział Spraw Organizacyjnych oraz Zespół ds. Teleinformatycznych. Nad sprawnym funkcjonowaniem całej organizacji czuwa audytor wewnętrzny oraz pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych.

W ramach tej struktury organizacyjnej wyjątkowe miejsce zajmują koordynatorzy dyscyplin. Jest to nowa funkcja, po raz pierwszy wymieniona w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki. W pkt. 5 art. 2 ww. ustawy czytamy, że:

„koordynator dyscyplin (...) odpowiada za organizację prac Zespołów Ekspertów i przeprowadzanie konkursów na realizację projektów badawczych w jednej dyscyplinie naukowej lub w grupie kilku dyscyplin naukowych (...)”.

W ramach Narodowego Centrum Nauki powołane zostały trzy zespoły koordynatorów dyscyplin w następujących działach:

- ▶ nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce – 3 osoby
- ▶ nauk ścisłych i technicznych – 6 osób
- ▶ nauk o życiu – 5 osób

Ponieważ funkcja koordynatora dyscyplin jest nowa mogą się pojawiać pytania, kim jest ta grupa osób wyłonionych w drodze konkursów ogłaszanych przez Radę NCN i w jakim celu zostali oni powołani? Koordynatorzy dyscyplin to przede wszystkim osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora w zakresie jednej lub kilku dziedzin nauki oraz legitymujące się znacznym doświadczeniem związanym z prowadzeniem i realizacją badań naukowych. Niektórzy określają koordynatorów dyscyplin mianem menedżerów nauki – osób, które dzięki specjalistycznej wiedzy, posiadanym kompetencjom oraz doświadczeniu, a przede wszystkim zaangażowaniu starają się pomóc polskiemu naukowcom w dostosowaniu się do wymogów, jakie stawia przed nimi współczesna nauka.

Jednym z podstawowych zadań koordynatorów dyscyplin jest ogłaszanie i organizowanie następujących konkursów OPUS, PRELUDIUM, SONATA, SONATA BIS, MAESTRO, HARMONIA oraz Staży Podoktorskich NCN¹. Sprawne przeprowadzenie konkursów na finansowanie projektów badawczych stanowi istotę pracy poszczególnego koordynatora dyscyplin. Rozpoczyna się ona od analizy formalnej każdego wniosku składanego w kon-

kursach. Następnie koordynatorzy dyscyplin – przy pomocy dostępnych narzędzi teleinformatycznych – organizują pracę Zespołów Ekspertów powołanych, na mocy uchwał Rady NCN, dla każdego z dwudziestu pięciu paneli dziedzinowych lub dla paneli interdyscyplinarnych, w zależności od charakteru konkursu. W każdym panelu uczestniczy od kilku do kilkunastu ekspertów (ich liczba jest uzależniona od liczby wniosków, jakie zostały skierowane do danej edycji konkursu). Nazwiska wszystkich członków Zespołów Ekspertów, które ukończyły prace w danym roku są podane do publicznej wiadomości pod koniec roku kalendarzowego. Panele obradują zwykle dwa dni. W ich trakcie eksperci oprócz prowadzenia ożywionych – a niejednokrotnie burzliwych – dyskusji nad wszystkimi zakwalifikowanymi do danego etapu wnioskami, wymieniają również cenne uwagi związane z systemem oceny wniosków, które następnie mogą zostać wykorzystane przy udoskonalaniu przez Radę NCN już istniejących procedur konkursowych. Do zadań koordynatorów należy również monitorowanie rzetelności i bezstronności opinii sporządzanych przez Ekspertów na pierwszym etapie oceny lub – na drugim etapie oceny – recenzentów zewnętrznych (w wielu przypadkach zagranicznych). Te projekty, które zakwalifikują się do finansowania są umieszczane na listach rankingowych, które koordynatorzy dyscyplin przedkładają Dyrektorowi NCN. Warto tu zwrócić uwagę na jedno szczególne uprawnienie koordynatorów dyscyplin – mają oni prawo, po konsultacji z właściwym Zespołem Ekspertów, do zmiany pozycji poszczególnych projektów na liście rankingowej. W krótkiej historii NCN nie zdarzyła się jeszcze sytuacja, w której skorzystano z tej możliwości, niemniej uprawnienie to świadczy o szczególnej roli koordynatora w procesie oceny wniosków – pełnią oni pieczę nad szeroko rozumianą prawidłowością jego przebiegu.

Aby wykonać swoje zadania Zespół Koordynatorów ściśle współpracuje z pracownikami Działu Badań Naukowych i Rozwoju Naukowców, którzy zajmują się obsługą administracyjną projektów. Natomiast organizacja spotkań panelowych Zespołów Ekspertów nie byłaby możliwa bez sprawnej działalności Działu Spraw Organizacyjnych, a także Działu Zespołu ds. Teleinformatycznych.

Ponadto, koordynatorzy dyscyplin wykonują szereg innych prac związanych z procedowaniem już trwających projektów, które zostały przekazane Narodowemu Centrum Nauki z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także tych, które zostały zakwalifikowane do finansowania w ramach konkursów ogłoszonych przez NCN.

Kończąc, można podsumować, że działający w ramach trzech zespołów koordynatorzy dyscyplin są „zjednoczeni w różnorodności”². Swoje zadania wykonują w ramach dwudziestu pięciu wyodrębnionych paneli dyscyplin obejmujących szerokie spektrum zagadnień, począwszy od wiedzy o przeszłości, poprzez genetykę, a skończywszy na astronomii i badaniach kosmicznych. Koordynatorom przyświeca wspólny cel: umożliwienie prowadzenia na wysokim poziomie badań podstawowych w obrębie tych wszystkich dziedzin. Są oni w Narodowym Centrum Nauki właśnie po to i aż po to.

ANNA MARSZAŁEK
Narodowe Centrum Nauki

¹ Organem kompetentnym do ogłoszenia konkursów na finansowanie staży podoktorskich jest Rada NCN.

² Jest to motto Unii Europejskiej.